ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTÉRIUM

Az építésgazdaság prioritásai

Szentendre, 2024. június 13.

Határ Renáta

Építésgazdaságért Felelős Helyettes Államtitkár

Az építésgazdasági terület

1988. december 31-ig

Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium

~ 30 év

2018

épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. módosítása, 94/2018. (V.22.) Korm. Rendelet

- **Miniszterelnökség:** építésügyi szabályozás és építéshatóság, településfejlesztés és - rendezés, épület-energetika, kulturális örökség védelme
- **ITM**: építő- és építőanyag-ipar irányítása, oktatás, szakképzés

2022

182/2022. (V.24.) Korm. Rendelet

Építési és Közlekedési Minisztérium

Építészeti Államtitkárság

Építésgazdaságért Felelős Helyettes Államtitkárság

„Azt akarjuk, hogy Magyarországon elsősorban magyarok építsenek, magyar, korszerű tudással, magyar alapanyagból, a magyar gazdaság érdekeit szolgáló létesítményeket és infrastruktúrát”

Lázár János

építési és közlekedési miniszter

Építőipari helyzetkép

- Az EU 27 tagállamában 2022. évben az építési piac termelési értéke 1768 Mrd Euró volt.
- 2023-ban a beruházások volumene körülbelül 2,5%-kal esett vissza.
- Jellemző a csökkenő foglalkoztatottság 2021 óta: kb. 4%/év.

- 2022. évben az építési piac termelési értéke 6 779,8 milliárd forint
- 2023-ban a beruházások volumene 8,5%-kal csökkent.
- Jellemző a növekvő foglalkoztatottság 2021 óta

Építőipari beruházások értéke 2022-ben (EU)

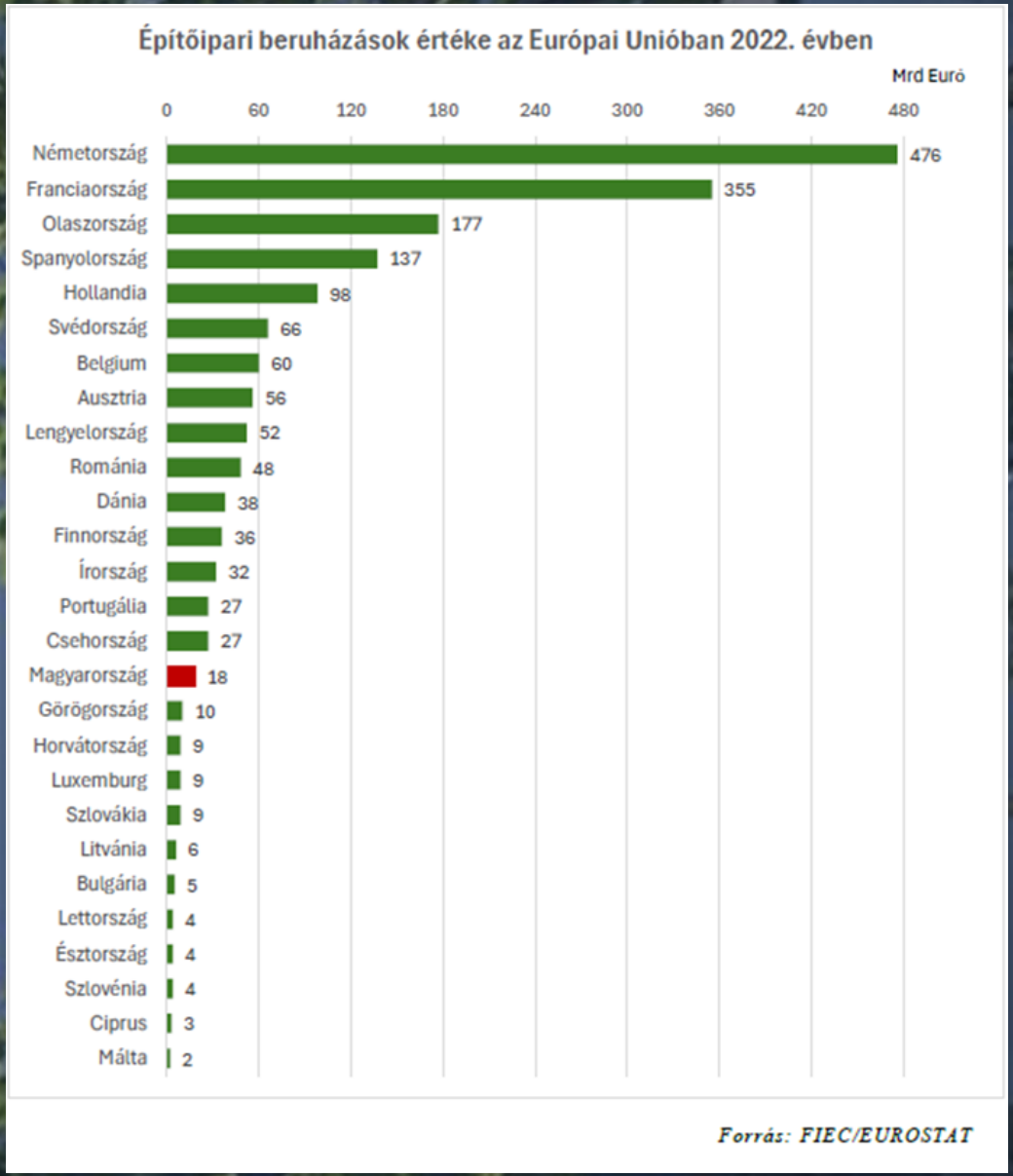

Építőipari termelés megoszlása

2022

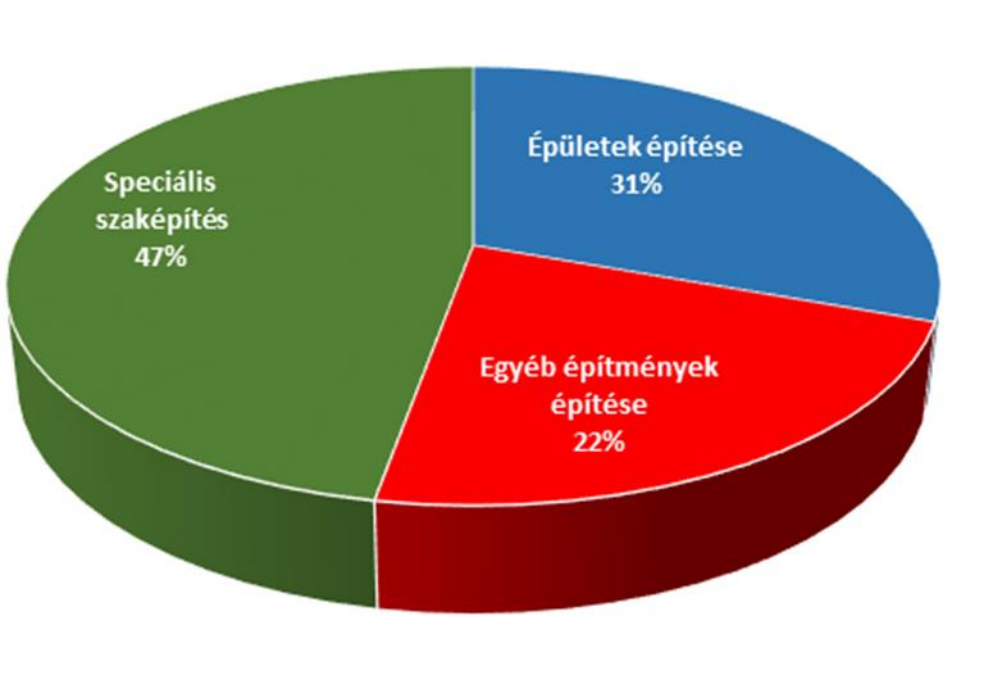

2023

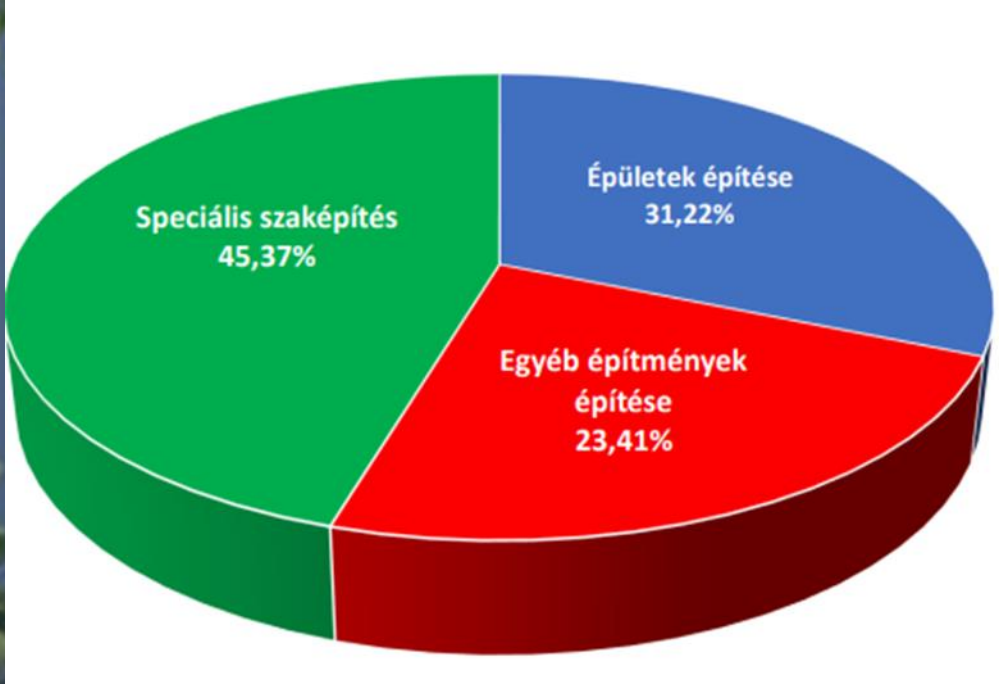

Az építőipari termelés volumenindexe, előző év azonos időszaka (időpontja) = 100%

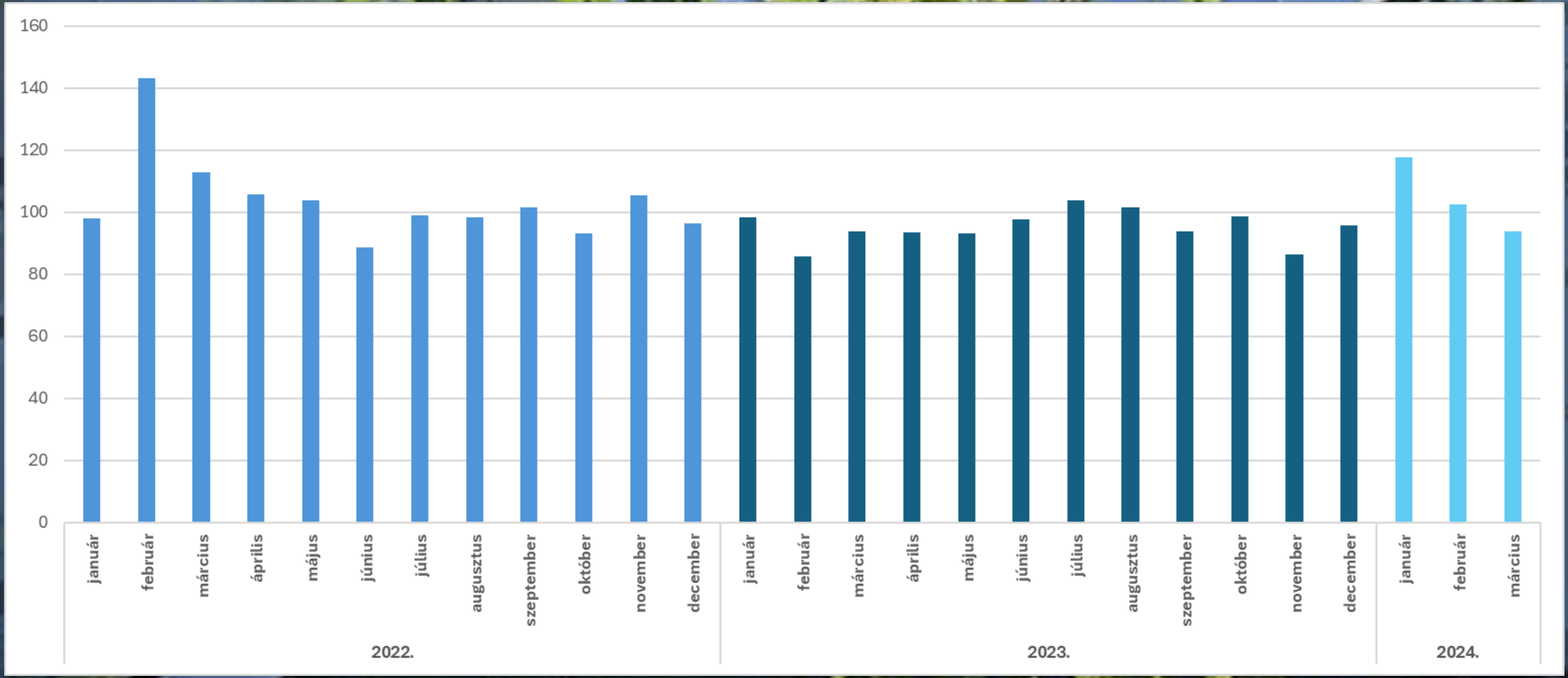

Forrás: KSH

Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége – hazai építőipar akadályozó tényezői

2022

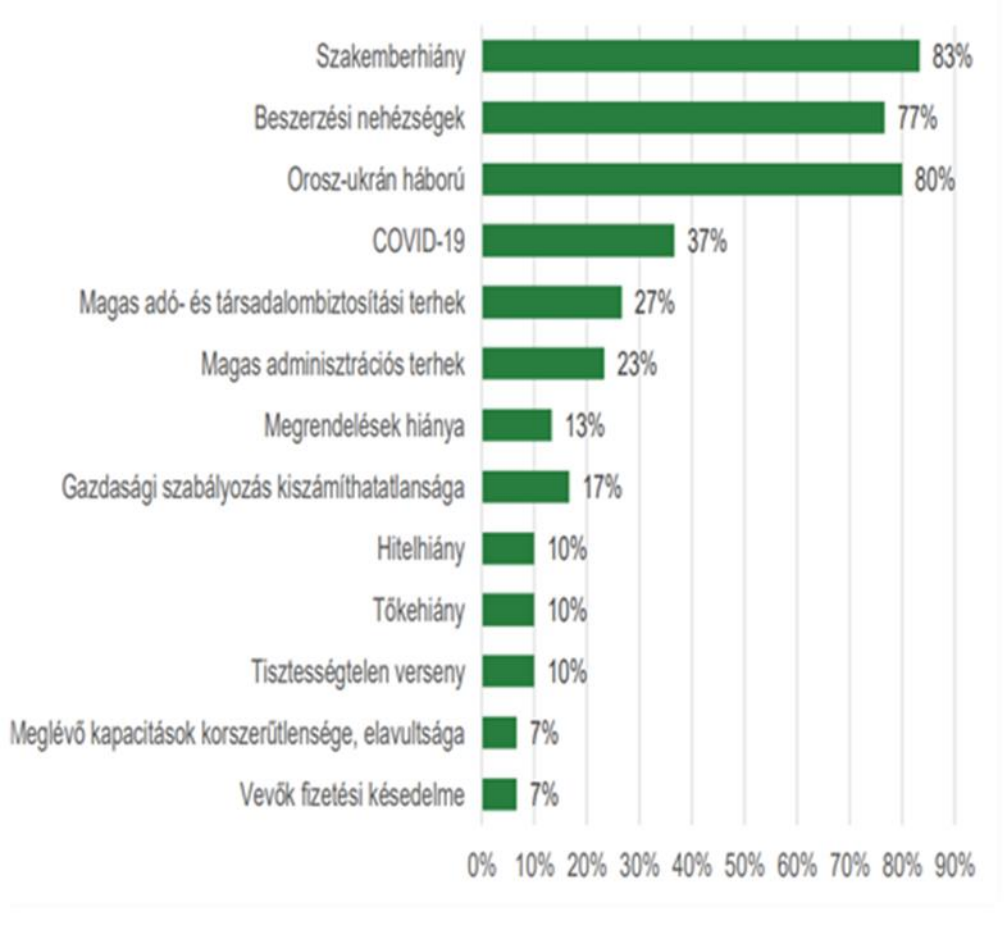

2023

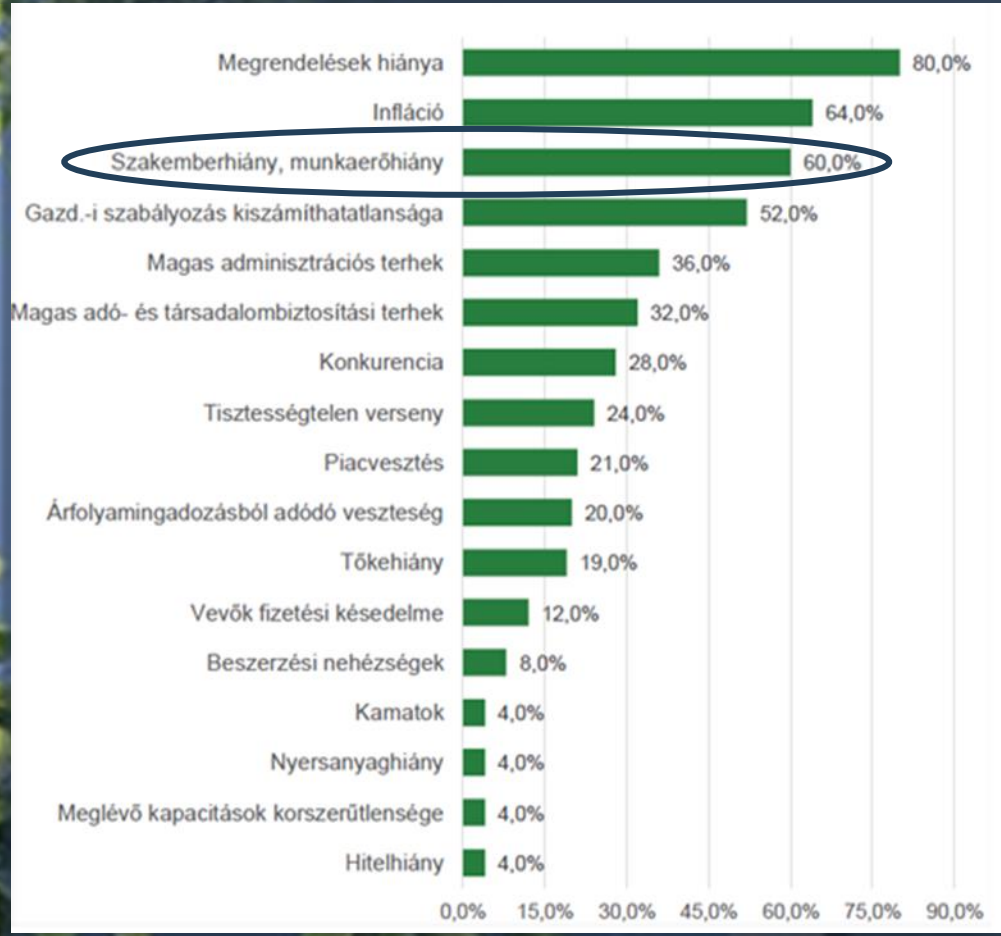

ÉKM beruházások

Miniszteri döntés
87 db
beruházás
megindításáról

3628,57 milliárd Ft

Útfejlesztés
58 db

3192,13 milliárd Ft

Vasútfejlesztés
2 db

57,4 milliárd Ft

Magasépítés
3 db

269,07 milliárd Ft

Közműfejlesztés
24 db

119,97 milliárd Ft

Megváltozott gazdasági környezet, felmerülő problémák

PANDÉMIA OKOZTA PROBLÉMÁK

SÉRÜLT GLOBÁLIS ELLÁTÁSI LÁNCOK

KIESŐ TERMELÉSI KAPACITÁSOK

A GAZDASÁG ÚJRAINDULÁSÁVAL NEM TUDOTT LÉPÉST TARTANI A KÍNÁLAT

HÁBORÚS KONFLIKTUS

OROSZORSZÁG ÉS UKRAJNA JELENTŐS EXPORTOT BONYOLÍTOTT

FEGYVERES KONFLIKTUSBAN SÉRÜLT TEREMELÉS

GAZDASÁGI SZANKCIÓK

ENERGIAÁRAK NÖVEKEDÉSE

GLOBÁLIS SZEREPLŐK

MEGHATÁROZÓ GLOBÁLIS SZEREPLŐK (USA, KÍNA) ERŐTELJESEBB JELENLÉTE AZ EURÓPAI PIACON, MINT FELVÁSÁRLÓK.

JELENTŐS ÁRFELHAJTÓ HATÁS

Válasz a problémára:

„Szigorú, de igazságos szabályozás: mind az építések, mind az állami beruházások terén, átlátható és egyértelmű szabályok megalkotása”:

Kormány által 2023-ban elfogadott

Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. Törvény

Hatályos: 2023. november 8.

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény

2023. december 30.

Több lépcsőben lép hatályba:

2024. október 1.

2026. január 1.

Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény

Alapvető célja, hogy az állami építési beruházások megvalósítása során:

- **elősegítse a hatékonyságot és a kiszámíthatóságot** (közberuházások adatbázisa, 10 évre szóló állami építési beruházási keretprogram)
- **megállapítsa az alapvető szabályokat az előkészítéstől az üzemeltetéséig és fenntartásig** (digitalizáció, BIM)
- **erősítse az átláthatóságot, különösen a költségekre tekintettel** (nyomonkövetés, monitoringozás)
- **meghatározza a résztvevők** feladatait, egymáshoz való viszonyukat.

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény

Alapelvei:

- **a polgári jó ízlés és az építészeti minőség elve,**
- **a szükséges minimum elve,**
- **a hagyományokon és a mai tudáson alapuló helybe illesztés elve,**
- **a természeti rendszerek megőrzésének elve,**
- **a barnamezős területek elsődlegességének elve,**
- **az építészeti örökség megóvásának és méltó hasznosításának elve,**
- **az emberi életminőség és az egyetemes tervezés elve,**
- **a hazai ellátásbiztonság elve,**
- **a digitalizáció elve,**
- **a szabályozó felelősségének elve.**

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény

Építésgazdasági alapelvek a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvényben

- Ösztönzőrendszer bevezetésével törekedni kell arra, hogy a lehető legnagyobb arányban kerüljenek felhasználásra magyar alapanyagok és magyar építési termékek.
- Beavatkozási jog biztosítása a miniszter részére.
- A hazai ellátásbiztonság elve alapján építési alapanyagok, valamint építési termékek előállítása és forgalmazása során kiemelt cél, hogy a kínálat meghaladja a keresletet a magyar alapanyagok és építési termékek vonatkozásában, és hiány esetén magyar helyettesítő építési termék, helyettesítő magyar növényi alapanyag is rendelkezésre álljon. (Ellátásbiztonság, szolgáltató építésgazdaság)
- A hazai ellátásbiztonsági követelmények érvényesítése nem járhat a környezet-, természet- és klímavédelmi szempontok sérelmével.

Ezt a diát törölni javasolnánk.

A törvényben a hazai ellátásbiztonság elvének az érvényre jutatása érdekében <u>új fogalmak is bevezetésre kerülnek</u>

- **<u>Építési termék</u>:** az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. március 9-i 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) 2. cikk 1. pontja szerinti építési termék;
- **<u>Helyettesítő építési termék</u>:** olyan termék, amely - a jellemző tulajdonságaira és beépíthetőségi követelményeire tekintettel - azonos vagy hasonló tulajdonságú, azonos vagy jobb teljesítményű, mint a helyettesítendő építési termék, így annak hiánya esetén képes azt igazolható módon helyettesíteni a beépítés során úgy, hogy az építmény alapvető követelményeknek való megfelelősége nem romlik;
- **<u>Magyar építési termék</u>:** olyan építési termék, amelyet több mint 50%-ban magyar építési alapanyagból állítanak elő, vagy amelyet több mint 50%-ban magyar tulajdonban álló gazdasági társaság Magyarországon állít elő;
- **<u>Regionális építési termék</u>:** olyan építési termék, amelyet több mint 50%-ban magyar építési alapanyagból állítanak elő, vagy több mint 50%-ban magyar tulajdonban álló gazdasági társaság Magyarországgal szomszédos országban állít elő;

Építésgazdasági intézkedésre okot adó állapot fogalmának pontos meghatározása a törvényben

- **Kihirdetett veszélyhelyzet, vagy a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű, de olyan állapot vagy helyzet áll elő, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeit, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket olyan módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, és a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása elengedhetetlen, vagy**
- a stratégiai jelentőségű építési anyagok vonatkozásában
  - az építési anyag árszintje a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett **inflációs ráta másfélszeresét meghaladóan nő**, és
  - a stratégiai jelentőségű építési anyagok vonatkozásában **nagymértékű hiány áll elő**,
  - az előbb említett két helyzetben a legalább 20 százalékos piaci részesedéssel rendelkező gyártó leállítja a termelést, vagy
- egy **külföldi gyártónak 60 százalékot meghaladó piaci túlsúlya lesz** egy adott építési anyag előállításában,
- amely ellehetetleníti az állami vagy a kiemelten közérdekű, közbiztonság-védelmi és veszélyhelyzeti építési beruházások határidőben történő megvalósítását.

A törvény szerint a magyar építési anyagellátási lánc biztosítása érdekében meghatározott építésgazdasági feladatok

- Lehetséges lesz **a stratégiai jelentőségű építési anyagok meghatározása**, melyek körét szükség esetén, időszakonként **felül kell vizsgálni.**
- **Az építésgazdasági intézkedésre okot adó állapot bekövetkezése** kormányrendeletben meghatározott részletszabályok szerint kerül elrendelésre, amelyhez adatot az építési anyag előállítók, gyártók és forgalmazók (kereskedők), építtetők, beruházók fognak szolgáltatni **egy elektronikus rendszeren, a Nemzeti Építésgazdasági Nyilvántartáson (NÉNY) keresztül.**
- **A NÉNY részei:**
  - Építési alapanyag, ásványvagyon és másodlagos nyersanyag készletet tartalmazó adatbázis;
  - Építési termék adatbázis;
  - Építőipari költségadatbázis;
  - Közberuházások adatbázisa létrehozása;
  - Nemzeti Építési-anyag Kereskedelmi Hálózat kialakítása;
  - Árgarancia, elektronikus árfigyelő rendszer létrehozása.

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Eszközei öt fő csoportba sorolhatók:

- Szolgáltató építésgazdaság
- Versenyelőnyben a magyar építőanyag-ipar
- Innovatív építésgazdaság
- Hatékony/versenyképes építőipar
- Környezettudatosság és fenntarthatóság

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Az építőipar hatékonyságának versenyképessé tétele

- Fekete foglalkoztatás felszámolása – pl. az építőipar nyilvántartási rendszereinek fejlesztése. Üvegkapu rendszer fokozatos kiterjesztése
- Az átláthatóság és a hatékonyság növelése, digitalizáció (BIM) alkalmazása a jobb tervezhetőség, megvalósíthatóság érdekében
- Az építőipari kivitelezési tevékenység minőségének javítása (kivitelezők minősítési rendszerének létrehozása, ellenőrzési folyamatok megerősítése

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Az építőipar hatékonyságának versenyképessé tétele a környezettudatosság és fenntarthatóság jegyében

- <u>Épületek energiahatékonyságának növelése:</u>
  - Stratégiai cél, hogy a hazai épületállomány megújítása megfizethető, megbízható minőségben és jelentős hazai hozzáadott értékkel történjen.
  - A felújított épületek egyben korszerűbbek (okos épület), egészségesebbek, biztonságosabbak is legyenek és megfizethető költségek mellett legyenek lakhatók.
  - Az épített környezet védelmét és megújítását támogató programok az ágazat, az építőipari vállalkozások érdemi bevonásával induljanak (társadalmasítás).
- <u>Építőanyag gyártás energiahatékonyságának fejlesztése:</u>
  - Fosszilis energia felhasználás jelentős csökkentése.
  - Életciklus szemlélet érvényesítése, építési termékek karbonlábnyom csökkentése.
  - Szemléletváltás (gyártók társadalmi felelősségvállalásának fokozása).

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Építőipari szakmunka elismertségének javítása

A megfelelően működő építésgazdaság elengedhetetlen eleme a képzett humánerőforrás. Ennek biztosítása érdekében, a motiváció növelése céljából az alábbi részterületek fejlesztése indokolt:

- Pályaorientáció
- Díjak (pl. „Év mestere díj”) alapítása, tanulmányi versenyek szervezése, mentor programok továbbfejlesztése
- Média bevonása a szakma-marketing támogatása érdekében
- Versenyképes munkabér biztosítása
- Az építőipari humánerőforrás statisztikai térképének felülvizsgálata

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Minőségi szakmai oktatás, képzés – szakképzés fejlesztése

Nem csak a munkaerőhiány orvoslására van szükség, hanem arra is, hogy megfelelő és korszerű tananyagokból, tankönyvekből tanuljanak a fiatalok, tehát minőségi képzésben részesüljenek. Ennek érdekében:

- Minőségi oktatási anyagok, tankönyvek, digitális tananyagok kidolgozása, frissítése
- Oktatók (szakképzésben dolgozók) folyamatos továbbképzése
- Ágazati Képzőközpontok létrehozásának, működésének támogatása (első sorban nagyvállalatok bevonásával)
- Okleveles technikus képzés elterjesztése

Nemzeti Építésgazdasági Stratégia 2024-2028

Felsőoktatás fejlesztése

Számos kritika éri a felsőoktatást, hogy nem megfelelő gyakorlati tudással kerülnek ki onnan a hallgatók. Ez ellen az alábbiak megerősítésével tehetünk:

- A duális képzés továbbfejlesztése, lehetőségeinek kiterjesztése
- A tananyagok modernizációja, digitalizációja és az innovatív, projekt-alapú oktatás fejlesztése a technológiailag fejlett nagyvállalatok bevonásával
- Kapcsolódó felnőttképzési lehetőségek fejlesztése
- Oktatók (felsőoktatásban dolgozók) folyamatos továbbképzése
- Tudásmegosztás központba állítása
- Tudásközpontok létrehozásának, működésének támogatása (az építésgazdaság szempontjából releváns képzést nyújtó egyetemek bevonásával)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTÉRIUM
ÉPÍTÉSGAZDASÁGÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR